

Lausuntopalvelu OPH

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29

00023 Helsinki

OPH-207-2021

1.3.2021

Tehyn lausunto tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteista

Tehy ry lausuu yhdessä yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteista. Osana oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvää lainsäädäntöä hyväksyttiin laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (1215/2020). Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) yhdistää perusopetuksen lisäopetuksen (ns. kymppiluokka), lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen (LUVA) ja ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA) yhtenäiseksi nivelvaiheen koulutuskokonaisuudeksi. Uusien koulutuksen perusteiden mukainen koulutus aloitetaan 1.8.2022. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu valmentavaa koulutusta tarvitseville oppivelvollisuusikäisille sekä muille toisen asteen opintoja suunnitteleville. Tämä lausunto kohdistuu ensisijaisesti sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen ammatteihin valmentavaan koulutukseen.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen tavoitteet ovat kannatettavia. Sosiaali- ja terveysalalle/ammattillisissa tutkinnon osissa valmentavassa koulutuksessa on erityisen tärkeä kiinnittää huomio opiskelijan matemaattisiin valmiuksiin, jotta ne olisivat riittävät muun muassa lääkelaskennan näkökulmasta. Lisäksi tulee valmentaa opiskelijan vuorovaikutus- ja kielitaitoa.

On hyvä, että opiskelijaksi voidaan ottaa hakija, jolla on jo toisen asteen perustutkinto, jos hänellä on tarve vahvistaa jatko-opintovalmiuksiaan.

Kannatamme sitä, että koulutuksen arvoperusta on kuvattu tutkinnon perusteissa. Kuitenkin ensisijaista on, että arvoperustan mukaista toimintaa toteutetaan arjessa eikä se jäisi pelkäksi sanahelinäksi. Siksi koulutuksenjärjestäjien tulisi kuvata koulutuksen ja arvioinnin toteuttamissuunnitelmissaan konkreettiset toimenpiteet, joilla arvoperustan mukaista koulutusta edistetään. Erityisesti vastuuntunto ja siihen liittyen opiskelijoiden motivaatio opiskeluun sosiaali- ja terveys- sekä varhaiskasvatusalalle tulisi huomioida. Koulutuksessa olevia ei pidä kannustaa alalle, jos opiskelijalla ei ole edellytyksiä tai aitoa kiinnostusta. Motivoitumaton opiskelija voi pahimmillaan häiritä ja vaikeuttaa niiden opiskelijoiden opiskelua, jotka ovat kiinnostuneita ja haluavat oppia.

Koulutuksen muodostuminen ja laajuus ovat tarkoituksenmukaiset. On hyvä, että opiskeluita voidaan suorittaa yksilöllisesti ja joustavasti.

Laaja-alainen osaaminen tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa

Kannatamme sitä, että laaja-alainen osaaminen (tiedot, taidot, arvot, asenteet) on kytketty koulutuksen osien sisältöihin ja sen tavoitteet kulkevat läpi valmentavan koulutuksen. Laaja-alainen osaaminen sisältää keskeiset geneeriset osaamiskokonaisuudet (oppimaan oppiminen, monilukutaito, digiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, hyvinvointiosaaminen, ympäristöosaaminen, yhteiskuntaosaaminen, kulttuuriosaaminen), mitkä ovat edellytyksenä suoriutua toisen asteen opinnoista ja myöhemmin työelämässä. Edellä mainitut osaamiskokonaisuudet ovat korostuneet myös Tehyn toteuttamissa selvityksissä, kun on kysytty millaista osaamista, tarvitaan sosiaali- ja terveysalalla.

Koulutuksen järjestäminen

Opiskelija oikeus saada ohjausta opintoihinsa on ensiarvoista. Ohjauksen tulee olla realistista. Koulutuksen järjestäjän velvollisuus on huolehtia siitä, että sosiaali- ja terveysalalle, varhaiskasvatukseen ohjataan vain sellaisia opiskelijoita, joilla on realistiset mahdollisuudet suorittaa opinnot loppuun ja työllistyä.

Ohjauksen järjestämisessä tulee hyödyntää monipuolisesti ohjauksen muotoja. Jokaisella opiskelijalla tulee olla mahdollisuus yksilölliseen ohjaukseen. Lisäksi on hyvä, että koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus varmistaa, että oppivelvollisuuden suorittaminen jatkuu keskeytyksettä valmentavan koulutuksen jälkeen. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tekemisessä tehdään tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä opiskelijan muun verkoston kanssa. Sosiaali- ja terveysalalla sekä varhaiskasvatuksessa olisi tärkeä tehdä kiinteästi yhteistyötä työpaikkojen kanssa. Siten opiskelijalle muodostuu oikea käsitys työn sisällöistä ja toisaalta työpaikoilta saadaan arvokasta palautetta siitä, olisiko opiskelijan valmiudet sopivat alalle. Jos opiskelija on erityisen tuen piirissä, tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, vaikuttaako tuen tarve soveltuvuuteen sosiaali- ja terveysalalle tai varhaiskasvatukseen. On eettisesti väärin antaa opiskelijalle turhaa toivoa alalle opiskelusta ja työllistymisestä, jos valmiuksia ei ole.

Palaute osaamisen kehittymisestä ja osaamisen arviointi

Kannattamme, että palautteen annossa huomioidaan opiskelija mahdolliset oppimisen vaikeudet ja opetuskielen osaaminen. Palautteessa opiskelijalle tulee kuitenkin korostaa sitä, että sosiaali- ja terveysalalla on kielitaitovaatimukset. Vaikka opiskelija kykenisi äidinkielellään hyväksyttävän tason vuorovaikutukseen tutkinnon perusteiden mukaisesti, hänen tulee työllistyäkseen ja osatakseen toimia asiakasturvallisesti kyetä siihen suomen/ruotsin kielellä.

Koska suoritukset arvioidaan hyväksytyt/hylätyt, on erityisen merkittävää, että opiskelija saa riittävän monipuolisen ja osaamistaan kuvaavan laadullisen arvion omista vahvuuksista ja kehittymistarpeista.

Muut koulutusta koskevat määräykset

On erittäin tärkeää, että jos opiskelija suorittaa ammatillisen koulutuksen tutkinnon osaa, sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 40 §:n säännöistä opiskelijaksi ottamisen esteistä sekä mainitun lain 9 luvun säännöksiä opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja huumausainetestauksesta (ns. SORA-lainsäädäntö).

Koulutuksen osat

Jos opiskelija suorittaa ammatillisen tutkinnon osia, arvioidaan ne ammatillisen koulutuksen lainsäädännön ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Arvioinnin tekee koulutuksen järjestäjä, jolla on ammatillisen koulutuksen järjestämislupa. Sosiaali- ja terveysalalla erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että opetuksen ja arvioinnin tekee sellainen opettaja, jonka työtehtäviin sosiaali- ja terveysalan ammatillisten aineiden opetus kuuluu muutenkin. Opettajalla tulee olla myös sosiaali- ja terveysalan substanssiosaaminen eikä opettajana voi toimia esimerkiksi S2 opettaja ilman sosiaali- ja terveysalan tai varhaiskasvatuksen substanssiosaamista.

Työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen (1–20 viikkoa) koulutuksen osa on hyvä kokonaisuus ja olisikin hyvä olla pakollinen ainakin oppivelvollisuuden piiriin kuuluville opiskelijoille.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä seuraavien Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa: Suomen Kättilöliitto

Helsinki 1.3.2021

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kirsi Coco, koulutuspoliittinen asiantuntija, Tehy ry, kirsi.coco@tehy.fi, p. +358408215057

